Prepoznaj znakove upozorenja na vrijeme

Područje	6 mjeseci	9 mjeseci	12 mjeseci	18 mjeseci	2 godine	3 godine	4 godine	5 godina	Znakovi upozorenja u bilo kojoj dobi
Društveno emocionalno	► Ne smije se, niti komunicira s ljudima	► Ne dijeli užitak s drugima putem kontakta očima ili izraza lica	► Ne primjećuje nekoga novog ► Odbija naizmjenične igre koje zahtijevaju interakciju (npr. igra skrivača „ku- ku“, loptanje)	► Ima nedostatak interesa za igru i interakciju s drugima	► Prilikom igranja s igračkama skloniji je udarati, ispuštati ili bacati ih umjesto da ih koristi za njihovu svrhu (npr. maženje lutaka, slaganje kockica)	► Nema interesa za igru pretvaranja ili za interakciju s drugom djecom ► Ima teškoće u uočavanju i razumijevanju osjećaja kod sebe i drugih (npr. sreće, tuge)	► Teško uspostavlja suradnju	► Njegova igra je drugačija od prijatelja vršnjaka	► Snažne roditeljske zabrinutost ► Značajan gubitak vještina ► Nedostatak reakcije na zvučne ili vizualne podražaje ► Loša interakcija s odraslima ili drugom djecom ► Nedostatak ili ograničen kontakt očima ► Razlike između desne i lijeve strane tijela u snazi, pokretu ili tonusu ► Izražen nizak tonus (mlitav) ili visok tonus (ukočen i napet) koji značajno utječe na razvoj i funkcionalne motoričke sposobnosti
Komunikacija	► Ne počinje brbljati (ba-ba, ma-ma)	► NNe koristi geste (npr. pokazivanj e prstom, mahanje) ► Ne kombinira slogove u brbljanju (ba-pa-po)	► Nema brbljavih fraza koje zvuče kao razgovor ► Nema reakcije na poznate riječi (npr. bočica, tata, mama)	► Nema riječi sa značenjem ► Ne razumije kratke upite (npr. „gdje je lopta?“)	► Ne uči nove riječi ► Ne spaja riječi u rečenice (npr. Beba papa. Neću to.)	► Govor je teško razumljiv poznatim osobama ► Ne koristi jednostavne rečenice (npr. Hoću piti sok. Ide veliki auto.)	► Govor je teško razumljiv ► Ne može slijediti upute u dva koraka (npr. „Pospremi torbu i onda se idi igrati.“)	► Teško govori roditelju što nije u redu ► Ne može odgovoriti na pitanja u jednostavnom razgovoru (npr. „Kako se zoveš? Tko je tvoja obitelj? Što voliš gledati na TV-u?“)	
Kognicija, fina motorika i briga o sebi	► Ne poseže za igračkama i ne drži ih ► Često ima stisnute ruke ► Ne istražuje predmete rukama, očima i ustima ► Ne spaja ruke u srednjoj liniji	► Ne drži predmete ► Ne pruža predmete na zahtjev ► Ne može premjestiti igračku iz jedne ruke u drugu	► Ne hrani se sitnom hranom ► Ne može podići male predmete kažiprstom i palcem	► Ne šara bojicama ► Ne pokušava slagati kockice nakon pokazivanja	► Ne pokušava se samostalno hraniti žlicom i/ili pomagati pri oblačenju	► Ne pokušava s vještinama svakodnevne brige o sebi (poput hranjenja ili oblačenja) ► Ima poteškoće u manipuliranju malim predmetima (npr. provlačenje vezica)	► Nije naučen/a koristiti toalet preko dana ► Ne može crtati linije i krugove	► Postoje zabrinutosti odgajatelja oko spremnosti za školu ► Nije u stanju samostalno obavljati svakodnevne rutine poput hranjenja i oblačenja ► Ne može crtati jednostavne crteže (npr. crtež čovjeka)	
Gruba motorika	► Ne drži glavu i ramena uzdignuto s dobrom kontrolom u potrbušnom položaju. ► Ne drži glavu samostalno u sjedenju s potporom	► Ne kotrlja se ► Ne sjedi samostalno/bez podrške ► Ne kreće se (npr. puže, gmiže) ► Ne oslanjanje na noge kada se drži u stojećem položaju	► Nema samostalnog kretanja (npr. puzanje, vojničko puzanje) ► Ne postavlja se na noge uz pridržavanje	► Ne stoji samostalno ► S 15 mjeseci - ne pokušava hodati bez podrške ► Ne može samostalno hodati	► Ne može se penjati i spuštati stepenicama uz pridržavanje	► Ne može samostalno hodati gore-dolje stepenicama ► Ne može trčati ili skakati	► Ne može samouvjereno hodati, trčati, penjati se, skakati i koristiti stepenice ► Ne može uhvatiti, baciti ili udariti loptu	► Ne može samouvjereno hodati, trčati, penjati se, skakati i koristiti stepenice ► Ne može skočiti pet puta na jednoj nozi i stajati na jednoj nozi pet sekundi	

Brinemo da svako dijete ima stručnu podršku.

Mala sumnja na razvojno odstupanje je opravdan razlog za potražiti pomoć stručnjaka.